

Svar på interpellation ang lagförslag om anmälningsplikt

Den 31 aug presenterade regeringen nya tilläggsdirektiv till den utredning som heter "Åtgärder för att stärka återvändande" och som i sin tur presenterades av den dåvarande socialdemokratiska regeringen i juni 2022.

Tilläggsdirektivet omfattar fyra olika områden varav ett har blivit föremål för mycket debatt. I direktivet är området rubricerat som "Ett utökat informationsutbyte", i media har man valt att kalla det för anmälningsplikt, men även angiverilagen är ett ord som hörs i debatten.

Många är väldigt kritiska till att detta ens ska utredas och det kan man möjligen ha lite funderingar kring. Varför är det så farligt att utreda ett koppel av möjliga insatser som syftar till att försöka komma tillrätta med sånt som knappast någon kan tycka är bra, t ex att många människor lever i utanförskap och att det växer fram parallellsamhällen med både egen ekonomi och egen rättsskipning och där många människor tvingas leva under slavliknande förhållanden. Att ge myndigheter såväl befogenheter som krav på att i högre utsträckning utbyta information med varandra behöver inte vara fel. Jag tycker själv att det är rimligt att t ex polis, tullverk och kronofogden inte bara får ökade möjligheter att dela information med varandra, utan också att vi medborgare kan förvänta oss att de gör det. Det som förenar just dessa myndigheter är att de på olika sätt helt eller delvis arbetar brottsbekämpande. Jag är alltså inte emot ett ökat informationsutbyte i sig.

När det gäller samhällets mjuka sektorer såsom skola, vård och omsorg så tror jag att många, inklusive jag själv, ser det annorlunda. Jag förstår att majoriteten av lärare skulle se det som fullständigt otänkbart att på förmiddagen lära ett papperslöst barn som lever gömd att läsa och räkna, för att sen på eftermiddagen ringa polisen och möjliggöra ett ingripande. Jag utgår också från att såsom de här utredningsdirektiven är utformade, med t ex hänvisning till barnkonventionen, så kommer skolan men även vården att undantas från anmälningsplikten om och när utredningen lägger fram förslag till ny lagstiftning.

Interpellanten frågar om jag kan tänka mig att skriva till regeringen om att anmälningsplikt inte bör införas i kommunal verksamhet. För egen del är jag inte främmande för det. Den som är påläst vet nämligen att jag redan har gjort det, då jag sitter i styrelsen för Liberalerna i Jönköpings län. Den styrelsen formulerade den 18 sep ett uttalande där man till och med går lite längre och anser att utredningen snarast ska dras tillbaka. Alla såna här dokument arbetas fram i ett lagarbete och jag kan väl konstatera att om jag hade formulerat förslaget helt på egen hand så hade jag nog snarare valt en formulering om att istället tillskriva utredaren om att skola, vård och omsorg bör undantas, nu valde styrelsen istället att föreslå att man skrotar hela utredningen – eller åtminstone den delen av utredningen som berör anmälningsplikten. Så funkar det i en demokrati, man får inte alltid som man vill fullt ut, inte ens inom ett politiskt parti.

Även mellan olika partier råder lite olika uppfattningar om vad som är rätt väg att gå. När jag tar pulsen på mina kollegor i trepartistyret så tycks vi vara överens om att de mjuka sektorerna bör undantas från anmälningsplikten. En annan fråga är när det är som mest lämpligt att uttrycka en samlad ståndpunkt. Vår gemensamma uppfattning är att vi vill avvakta utredningen och att vi talar om vad vi tycker samband med den remissrunda som följer med ett eventuellt lagförslag. Så svaret på interpellantens fråga är: Ja, men vi inväntar remissrundan.

Den andra frågan handlar om hur medarbetare ska agera om en anmälningsplikt skulle stå i direkt konflikt med det uppdrag de enligt rådande lagar ska utföra.

Här har jag en väldigt enkel och tydlig uppfattning. Lagar är till för att följas, även dem man inte gillar. Den som väljer att bryta mot en lag - för att den till exempel går emot ens samvete - kan givetvis göra det, men då får man också vara beredd att ta konsekvenserna av sitt handlande. Det offentliga Sverige (och som kommunerna och jag som nämndordförande är en del av) kan aldrig sanktionera att någon bryter mot lagen.

I ett rättssamhälle är vi helt enkelt skyldiga att följa lagen och det innebär att opinionsarbetet som äger rum innan en lag blir till, blir så oerhört viktigt. Det är då vi i god demokratisk ordning kan göra allt vi kan för att den lagformulering som vi själva tror på också ska bli den som i slutändan vinner. Det är också därför som yttrandefrihet, fri opinionsbildning och mötesfrihet är demokratiska hörnpelare som vi aldrig får tumma på. Man får inte alltid göra som man vill, men man får alltid tycka som man vill! Och det är fritt fram att också försöka påverka andra!

Tranås den 12 oktober 2023

Erik Nygårds (L)